

Стаття 1284. Охорона спадкового майна виконавцем заповіту

1. Якщо спадкування здійснюється не лише за заповітом, а й за законом, виконавець заповіту, якого призначив спадкодавець, вживає заходів щодо охорони всієї спадщини.

2. Спадкоємці за законом мають право призначити іншу особу, яка вживатиме заходів щодо охорони частини спадщини, що спадкується за законом.

Коментар:

1. Заходи щодо охорони спадщини можуть вживатися не тільки нотаріусом, органом місцевого самоврядування, але й виконавцем заповіту. Вжиття заходів до охорони спадщини виконавцем є одним з основним повноважень виконавця заповіту (пункт перший ч. 1 ст. 1290 ЦК).

За загальним правилом виконавець заповіту призначається особистим розпорядженням спадкодавця (ст. 1286 ЦК). Якщо заповідач не призначив виконавця, у разі його відмови або усунення за ініціативою спадкоємців, виконавець заповіту обирається з числа останніх або ним призначається стороння особа (ст. 1287 ЦК). Виконавець заповіту також може бути призначений нотаріусом за місцем відкриття спадщини, якщо заповідач не призначив виконавця заповіту або якщо виконавець заповіту відмовився від виконання заповіту чи був усунений від його виконання і якщо цього потребують інтереси спадкоємців (ст. 1288 ЦК).

2. Якщо виконавець заповіту призначений особисто спадкодавцем, на нього покладається обов'язок по охороні спадщини у цілому, незважаючи на те, чи усе спадкове майно охоплено заповітом чи заповідана лише його частина. Однак у останньому випадку ЦК надає можливість спадкоємцям за законом реалізувати право на повну чи часткову відмову від послуг виконавця, призначеного у заповіті. У такому разі частина майна, призначена спадкоємцям за заповітом, охоронятиметься виконавцем, зазначеним у тексті заповіту, а частина, призначена спадкоємцям за законом, - охоронцем, призначеним спадкоємцями за законом.

Слід підкреслити, що за змістом частини другої цієї статті спадкоємці за законом самостійно призначають охоронця спадщини за законом. Рішення нотаріуса в такому випадку слугує лише оформленням волі спадкоємців. З урахуванням цього законодавчого положення слід застосовувати норму абзацу десятого пункту 190 Інструкції про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, відповідно до якої за бажанням спадкоємців за законом, у разі наявності виконавця заповіту, нотаріус може призначити охоронцем майна, що спадкується за законом, із числа інших осіб.

3. У разі призначення виконавця заповіту нотаріусом він здійснює дії по охороні усього спадкового майна або його частини, в залежності від того, яке саме майно потребує охорони в інтересах спадкоємців, відказоодержувачів або кредиторів.